

ข่าวประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110 ■ โทรศัพท์ 0-2649-5000 ภายใน 15666 ■ โทรสาร 0-259-6172

114 สุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110 โทรศัพท์ 0-2649-5000 ภายใน 15666

ส่วนวิเทศสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร ได้จัดระบบข่าวสื่อสิ่งพิมพ์ สนใจดูรายละเอียดได้ที่ <http://news.swu.ac.th/newsclips/>

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ข่าวสด ฉบับประจำวันที 20 เดือนเมษายน พ.ศ.2563 หน้า 16 มูลค่าข่าว 134,112.-

นี่ ชาติ ครอบ โลกของเร ะบาดอะไรมบ้าง ะบาดอะไรมบ้าง หมู่เดช

รู้ไปโมัด โดย...ประชาชาติ ประชาชน www.khasod.co.th/rupaimode

โรคระบาดในอดีต

(ตอนแรก)

ตอบ หมู่เดช

เปิดหนังสือเล่มสำคัญล่าสุดของสำนักพิมพ์มติชน “จากปีศาจสู่เชื้อโรค” โดย ดร.ชาติชาย มุกสง อาจารย์ประจำภาควิชาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบคำตอบว่า อารยธรรมเมือง ได้ดึงดูดทั้งประชากรและตัวก่อโรคเข้ามาไว้ด้วยกัน ความเป็นเมือง การเกิดโรค รวมทั้งโรคระบาด จึงเป็นสิ่งที่แยกไม่ออกจากพัฒนาการของสังคมมนุษย์ และจากอดีตถึงปัจจุบันมนุษย์ได้เผชิญกับโรคระบาด ดังนี้

430 ปีก่อนคริสตกาล : กรีกโบราณ ฐซิดิดิส (Thucydides) นักประวัติศาสตร์ ผู้มีชื่อเสียง ได้บันทึกถึงสงครามที่ โปนิซีสที่ชาวกรีกต่อสู้กับชนกลุ่มอื่นที่อยู่ไกลออกไปถึงแอฟริกา และเปอร์เซียว่า ระหว่างสงครามนี้ ได้เกิดโรคระบาดขึ้นคร่าชีวิตผู้คนจำนวนมากประมาณถึง 1 ใน 4 ของกองกำลังชาวเอเธนส์ และหลังจากนั้นเพียง 4 ปีก็คร่าชีวิตพลเมืองชาวกรีกไปถึงร้อยละ 25 เลย

อาการของโรคที่บรรยายเอาไว้ น่าจะเป็นหนึ่งในโรคเหล่านี้ คือ กาฬโรค ฝีดาษ หัด ไข้รากสาดใหญ่ หรือไม่อาจเป็นซิฟิลิส หรือ

อาการตะคริวจากพิษราในธัญพืช โดยโรคระบาดนี้ได้เอาชนะภูมิคุ้มกันโรคของชาวกรีกจนเป็นเหตุให้เสียชีวิตเป็นจำนวนมาก กลายเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญครั้งหนึ่งในอารยธรรมตะวันตก

ค.ศ.165-180 : อาณาจักรโรมัน เกิดโรคระบาดแอนโทนีน (Antonine plague) ถูกถามคร่าชีวิตผู้คนไป ราว 1 ใน 4 ไม่นานว่าอาจถึง 3 ใน 4 ของประชากรในพื้นที่เกิดโรค ในขณะที่การระบาดครั้งที่ 2 เกิดขึ้นราวปี ค.ศ.211-266 ที่โรคได้แพร่กระจายทั้งในกรุงโรมและในพื้นที่ชนบทโดยรอบ กล่าวได้ว่าการล่มสลายของกรุงโรมนั้นเกิดจาก 2 สาเหตุสำคัญ คือการเริ่มเกิดโรคระบาดเมืกเขียนชาวมืองตั้งแต่ศตวรรษที่ 2 ประกอบกับการรุกรานของอนารยชน

ค.ศ.1347-1351 : ยุโรปเกิดการระบาดของกาฬโรค หรือ ไข้ดำ ไม่ปรากฏข้อมูลจำนวนผู้ติดเชื้อที่แน่ชัด แต่มีจำนวนผู้เสียชีวิตประมาณ 25 ล้านคน คาดการณ์กันว่าโรคระบาดในครั้งนี้เริ่มต้นมาจากทางตอนใต้ของอินเดียและประเทศจีนตามแนวเส้นทางสายไหม รวมถึงการเดินทางเรือในยุโรปที่พัฒนาขึ้นมาในสมัยนั้น

ค.ศ.1492 : ทวีปอเมริกา เมื่อโคลัมบัสและลูกเรือได้ไปจอดแวะขึ้นฝั่งที่โลกใหม่นั้น สิ่งหนึ่งทีคิดตัวไปกับลูกเรือก็คือโรคจากโลกเก่า ส่วนลูกเรือเหล่านั้นที่ได้ไปสัมผัสกับชาวพื้นเมืองก็ได้รับเอาโรคจากโลกใหม่กลับมาเผยแพร่ในโลกเก่าไปพร้อมกันด้วย

การค้นพบโลกใหม่จึงกลายเป็นการค้นพบหรือเชื้อเชิญเอาโรคใหม่มาสู่ยุโรป มีการประมาณกันว่าชาวอเมริกันพื้นเมืองถึงร้อยละ 90 เสียชีวิตจากโรคที่คนผิวขาวนำมา โดยโรคระบาดสำคัญที่คร่าชีวิตชาวอเมริกันพื้นเมืองนั้นส่วนใหญ่เป็นโรคธรรมดาที่ไม่รุนแรงในโลกเก่า เช่น ไข้หวัดใหญ่ ฝีดาษ ไข้รากสาดใหญ่ และหัด

ค.ศ.1518: เกิดการระบาดของฝีดาษที่พรากชีวิตของประชากรในแคว้นเบนิชไปถึง 1 ใน 3 จากนั้นไม่นานโรคหัดก็เกิดระบาดขึ้น ตามด้วยโรคระบาดจากยุโรปอื่นๆ ที่ทยอยมาเป็นระลอก โรคระบาดอย่างฝีดาษถึงกับทำให้อารยธรรมโบราณของชาวพื้นเมืองอย่าง อินคา มายา และเอซเท็ก ถึงแก่กล่มสลาย ฉบับพวงนี้ (21 เม.ย.) ย้อนเวลาไปหาโรคระบาดกันต่อนับแต่ค.ศ.1596 ถึง 2020

nachart@yahoo.com